

OPETUSMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO KUVATAIDEAKATEMIAN VUODEN 2007 TOIMINNASTA

1. TULOKSELLISUUS JA TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1.1. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Yliopiston toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus eivät ole kehittyneet odotetusti. Yliopiston toimintamäärärahoja siirtyi vuodelle 2008 yhteensä 0,8 M€, missä on vähennystä edelliseen vuoteen 0,6 M€. Siirtyviin määrärahoihin sisältyy edelleen merkittävässä määrin varustamiseen tarkoitettua määrärahaa. Yliopistolla ei ole budjettirahoitusta täydentävää rahoitusta juuri lainkaan. Täydentävän rahoituksen määrä on viime vuosina vähentynyt entisestään.

Toimintamenojen kasvusta huolimatta yliopistossa on todettu taloudellisen liikkumavaran kaventuneen. Yliopiston toimet tilanteen korjaamiseksi eivät ole olleet riittäviä. Yliopistolla on vireillä kovin vähän rakenteellisen kehittämisen toimia, mikä selittyy osin yliopiston pienellä koolla. Hallinto- ja tukipalveluiden osalta on yhteistyötä eri yliopistojen kanssa, mutta nämä eivät riitä toiminnan saattamiseksi taloudellisesti kestäväälle pohjalle. Henkilötyövuosien määrä on kasvanut samaan aikaan, kun valtion tuottavuustoimenpiteiden edellytetään vähentävän muuta kuin opetus- ja tutkimushenkilöstön määrää myös yliopistoissa.

Yliopiston tulee laatia toimenpideohjelma toimintansa sopeuttamiseksi käytettävissä oleviin määrärahoihin siten, että perustehtävien asianmukainen hoitaminen ei vaarannu. Toimenpideohjelma tulee toimittaa opetusministeriölle 15.9.2008 mennessä.

Yliopiston tulee rakenteellisen kehittämisen suuntaviivojen mukaisesti osallistua taideyliopiston muodostamiseen tähtäävään valmisteluun ja tuoda tarvittaessa esille vaihtoehtoisia rakenteellisen kehittämisen toimia.

1.2. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Yliopiston tutkimus- ja jatkokoulutustehtävä on pienimuotoista ja sitä pystytään vahvistamaan vain yhteistyön kautta. Yliopistossa ei suoritettu tohtorin tutkintoja vuonna 2007. Yliopisto on toiminut yhteistyössä muiden taideyliopistojen kanssa tutkimustulosten hyödyntämisessä. Yliopisto ei ole ilmoittanut korkeakoulukeksintölakiin liittyviä tilastotietoja.

Yliopisto on lähes saavuttanut ylempien korkeakoulututkintojensa tavoitteet, tavoitteen saavuttamisaste on 94 %. Tavoiteajassa suoritettujen tutkintojen osuus on laskussa. Yliopisto on kehittänyt opintojen työelämäyhteyttä ja pyrkinyt tarjoamaan valmiuksia, joita tarvitaan työelämään sijoittumisessa. Yliopisto on saavuttanut tavoitteensa sekä opiskelijaliikkuvuuden että ulkomaisten perustutkinto-opiskelijoiden määrän osalta. Lähes 20 % tutkinto-opiskelijoista on ulkomaalaisia.

Yliopisto ei ole kuvannut opiskelijavalintojen kehittämistä, valmiutta siirtyä yliopistojen sähköiseen hakujärjestelmään ja toteutettavaan yhteishakuun. Yliopisto ei ole myöskään raportoinut samana vuonna tai edellisenä syksynä toisen asteen koulutuksen päättäneiden osuudesta uusista opiskelijoista.

Kuvataideakatemia täydennyskoulutuksen osallistujamäärät ovat nousseet.

Yliopiston tulee huomioida rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat, aikuiskoulutuksen kokonaisuusdistus ja kansainvälistymisstrategia omassa strategiatyössään.

Yliopiston tulee raportoida tarkemmin opiskelijavalintojen kehittämisestä, yliopiston työelämäyhteyksistä ja harjoittelukäytännöistä.

Yliopisto tulee huolehtia siitä, että siihen palvelussuhteessa olevien tutkijakoululaisten palkkaus on VPJ-järjestelmän mukainen. Osana hyvää henkilöstöpolitiikkaa yliopiston tulee huomioida neliportaisen tutkijanuran kehittäminen.

2. TULOKSELLISUUDEN RAPORTOINNIN ASIANMUKAISUUS

Kuvataideakatemia tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rakenne noudattaa sisällöllisesti opetusministeriön mallia tilinpäätöksestä yliopistoille. Yksityiskohtaisempi sisällysluettelo lisäisi erityisesti toimintakertomusosion luettavuutta. Kokonaisuutena tilinpäätös on parantunut huomattavasti aiemmista vuosista.

Tuottavuuden muutosta on kuvattu valittujen tunnuslukujen osalta kolmen vuoden aikasarjatarkasteluna. Tämä antaa kohtuullisen mahdollisuuden arvioida muutoksia. Sanallista kuvausta on tehty näiden tunnuslukujen osalta. Samalla on arvioitu eri tunnuslukujen toimivuutta Kuvataideakatemia osalta ja analysoitu myös tunnuslukujen taustalla olevia asioita.

Yliopiston toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyihin tietoihin on sisältynyt erityisesti työkustannusten kohdentamisesta aiheutuvaa olennaista arvionvaraisuutta. Tämän seurauksena toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja ei voi pitää oikeina ja riittävinä.

Kuvataideakatemia on laatinut siltä edellytetyn esteettömyysstrategian ja elinikäisen oppimisen strategian ja sisällyttänyt ne osaksi Kuvataideakatemia Strategia ja sen toimeenpano 2009 - 2011 julkaisua.

Yliopiston tulee seuraavassa tilinpäätöksessä korjata havaitut puutteet ja huolehtia Valtionkonttorin ohjeistuksen mukaisesti tuloksellisuustietojen sekä suunnittelun ja seurannan asiakirjojen julkaisemisesta Netrassa. Tunnusluvuissa tulee noudattaa yhteisesti sovittuja käsitelmäärittelyjä.

Yliopiston tulee kehittää rakenteellisen kehittämisen ja tuottavuushankkeiden toimenpiteiden, voimavarojen uudelleen kohdentamisen ja henkilöstövaikutusten seurantaan siten, että näistä voidaan luotettavasti raportoida osana tilinpäätöstä.

Yliopiston tulee ilmoittaa Valtiontalouden tarkastusviraston lisäksi opetusministeriölle 15.8.2008 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämiseksi valtion talousarviosta annetun lain 16 §:n edellyttämällä tavalla.

3. OPETUSMINISTERIÖN TOIMENPITEET TULOKSELLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Korkeakoulupolitiikan tavoitteet vuosille 2007-2012 on asetettu Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa. Opetusministeriö (OPM) on määritellyt rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat maaliskuussa 2008. Yliopistot voivat tarvittaessa esittää myös vaihtoehtoisia rakenteellisen kehittämisen toimia. Kaikilta yliopistoilta on edellytetty uudet strategiat kevään 2010 tulosneuvotteluihin mennessä. Näiden pohjalta valmistellaan rakenteellisen kehittämisen toimenpideohjelma vuodesta 2010 alkaen. OPM koordinoi myös sektoritutkimuksen rakenteellisen kehittämisen valmistelua. Tavoitteena on vahvistaa sektoritutkimusta ja siihen liittyvää yhteistyötä yliopistojen kanssa.

Yliopistojen taloudellista ja hallinnollista autonomiaa vahvistavaa yliopistolakia valmistellaan. Hallitus on linjannut iltakoulussaan 21.11.2007 uudistuksen peruseriaa. Talouspoliittinen ministerivaliokunta on käsitellyt kolme kertaa uudistuksen taloudellisia reunaehtoja. Tavoitteena on, että OPM lähettää lakiluonnoksen lausuntokierrokselle elokuussa 2008. Lakiesitys Eduskunnalle annetaan kevädistuntokauden 2009 alussa ja lain on tarkoitus astua voimaan 1.8.2009. Kaikkien yliopistojen tulee hyvissä ajoin valmistautua yliopistouudistukseen.

OPM valmistelee lakiesitykseen liittyen yliopistojen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmän uudistamista vuodesta 2010 eteenpäin. Rahoitusmallivalmistelussa korostetaan yliopistojen toiminnan laadun ja vaikuttavuuden merkitystä, strategista kehittämistä ja uusiutumista sekä toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta. OPM jatkaa tulosohjaukseen liittyvää kokonaisvaltaista indikaattoreiden kehittämistä.

Kansallinen innovaatiostrategia valmistuu vuoden 2008 aikana. Sen pohjalta voidaan arvioida, mitä toimenpiteitä se edellyttää tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän perustan muodostavissa yliopistoissa. OPM osallistuu pitkäjänteisen kansallisen tutkimusinfrastruktuuripolitiikan valmisteluun. OPM seuraa korkeakoulueksintöjä koskevan lainsäädännön (369/2006) toimivuutta ja täytäntöönpanoa yliopistoissa. OPM valmistelee vuoden 2008 aikana suositukset korkeakoulupohjaisen yrittäjyyden edistämisestä.

OPM:n johdolla valmistellaan laajapohjaisessa yhteistyössä ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistusta. Hallitus on päättänyt 23.4.2008 uudistuksen valmistelun periaatelinjaukset ja aikataulun. Yliopistojen tulee kehittää avointa yliopistoa, täydennyskoulutusta ja monimuotoista tutkintoon johtavaa koulutusta työikäisen aikuisväestön osaamistarpeisiin vastaamiseksi.

Yliopistojen tuottavuusohjelman toteuttamista jatketaan aiemmin sovitusti. Tuottavuusohjelman vuosien 2012-2015 lisätoimenpiteet eivät koske yliopistoja.

Vuoden 2008 lopussa valmistuu korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia, jota valmistellaan parhaillaan yhteistyössä korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa. Kansainvälistymisen tavoitteet otetaan huomioon myös valmisteltavassa rahoitusmallissa.

Yliopistojen toiminnan laadun ja laadunvarmistusjärjestelmien kehittämiseksi Korkeakoulujen arviointineuvosto auditoi kaikkien yliopistojen laadunvarmistusjärjestelmät vuoden 2011 loppuun mennessä. Korkeakoulujen arviointineuvosto arvioi yliopistokeskukset vuoden 2008 aikana. Yliopistokeskusten kehittämisestä päätetään arvioinnin jälkeen.

OPM on siirtänyt tutkijakoulupäätöksenteon Suomen Akatemialle vuoden 2008 alusta alkaen. OPM tukee neliportaisen tutkijanuran kehittämistä rahoitusmallin puitteissa. Tutkimustoimintaan liittyvää tiedonkeruuta vahvistetaan ja systematisoidaan osana KOTA-tietojärjestelmän kokonaiskehittämistä.

OPM on käynnistänyt myös laajemman toimenpidekokonaisuuden, jonka tavoitteena on koko korkeakoululaitoksen tietojärjestelmien uudistaminen. OPM ja Opetushallitus ovat yhteistyössä yliopistojen kanssa valmistelleet siirtymistä yliopistojen sähköiseen hakujärjestelmään ja hakujärjestelmän kautta toteutettavaan valtakunnalliseen yhteishakuun.

LIITTEET

LIITE 1 Määrällisten tavoitteiden toteuma